

ІСТОРИЯ І ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

УДК 32:39(477:47+57)-021.68

**УЧАСТЬ УКРАЇНИ У ВРЕГУЛЮВАННІ ЕТНОПОЛІТИЧНИХ
КОНФЛІКТІВ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ**

Олександр Кучик, Олег Цебенко

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Січових Стрільців, 19, м. Львів 79602, Україна, тел. (032) 272-79-73*

Розглянуто участь України у врегулюванні етнополітичних конфліктів на пострадянському просторі, проаналізовано ефективність політики України по врегулюванню конфліктів на пострадянському просторі.

Ключові слова: етнополітичний конфлікт, етнос, національні відносини, сепаратизм, пострадянський простір.

Україна – держава на пострадянському просторі, яка не мала збройного конфлікту на своїй території. Наявність конфліктогенного потенціалу у деяких її регіонах, а також ймовірність втручання третіх сторін вимагає детальнішого вивчення як причин конфліктів у сусідніх державах, так і можливих шляхів їхнього вирішення. Також важливо зазначити, що в сучасних умовах взаємопов'язаності країн жоден конфлікт не може залишатися суто справою сторін конфлікту, адже його негативні наслідки мають транскордонний вплив та несуть загрозу стабільності регіону та розвитку інших держав. Незважаючи на те, що формально усі конфлікти на території держав-членів СНД є завершеними у своїй військовій фазі та знаходяться у замороженому стані, актуальність цієї теми полягає в багаторічній невирішеності цих конфліктів, їхньому щоденному впливові на ситуацію в регіоні та постійному використанні цієї невирішеності у власних справах третіми гравцями та кримінальними структурами. У сучасному світі національна безпека держав не характеризується лише питаннями військової безпеки. Оскільки конфлікти на території країн-членів СНД знаходяться у замороженому стані, вони не несуть прямої військової загрози національній безпеці України. Однак їхня невирішеність тягне за собою низку проблем та викликів національній безпеці. Головні загрози від конфліктів у державах СНД для національної безпеки України стосуються питань економічної безпеки, безпеки національного суверенітету тощо.

Отож дослідимо та проаналізуємо ефективність дій України, спрямованих на врегулювання етнополітичних конфліктів на пострадянському просторі.

Зовнішня політика України щодо врегулювання конфліктів на території інших державах спрямована на захист її національних інтересів, а також на

забезпечення миру в країнах світу і загалом у системі міжнародних відносин. Стаття 8 Закону України «Про основи національної безпеки України» серед основних напрямів державної політики, що стосується національної безпеки, визначає, зокрема, сприяння усуненню конфліктів, насамперед у регіонах, що межують з Україною; участь у міжнародній миротворчій діяльності під егідою ООН, ОБСЄ, інших міжнародних організаціях у сфері безпеки; боротьбу з міжнародним тероризмом і злочинними угрупованнями, а також протидію поширенню зброї масового ураження і засобів її доставки¹.

Врегулювання придністровської проблеми є одним з пріоритетних напрямів діяльності України, починаючи з 1991 року й до сьогодні.

Україна була одним із засновників консультативного механізму 4 Міністрів закордонних справ України, Росії, Молдови та Румунії, що діяв упродовж 1991–1992 рр. Мета його діяльності полягала у сприянні процесу мирного врегулювання конфлікту між Кишиневом та Тирасполем. Через непримиренні позиції та провокаційні дії радикальних елементів обох сторін 1992 р. конфлікт перейшов у збройну фазу свого розвитку².

Після відновлення контактів керівництва конфліктуючих сторін Україна майже одразу стала повноправним учасником переговорного процесу з врегулювання Придністровського конфлікту (5 липня 1995 р.). За результатами підписання у травні 1998 року Московського меморандуму Україна разом з Росією стала не лише посередником, але й гарантом майбутніх домовленостей Кишинєва та Тирасполя³.

Основні положення позиції України на переговорах та загалом у процесі врегулювання Придністровського конфлікту:

- відновлення територіальної цілісності Республіки Молдова;
- надання Придністров'ю особливого статусу, який реально забезпечуватиме високий рівень самоврядування, відповідний захист прав людини в регіоні, право на самовизначення у випадку втрати Республікою Молдова своєї міжнародної правосуб'єктності як незалежної та суверенної держави;
- врегулювання всіх проблемних питань між Кишиневом та Тирасполем без застосування силових методів, шляхом переговорів⁴.

Україна 1998 р. приєдналася до процесу мирного врегулювання Придністровського конфлікту: скерувала до Зони безпеки 10 військових спостерігачів.

У липні 2002 р. у Києві за ініціативи МЗС України відбулася зустріч на вищому рівні сторін-учасниць п'ятистороннього переговорного формату

¹ Про основи національної безпеки України : Закон України. – 2003. – С. 8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=964-15>

² Пінцак В. Політика України у врегулюванні Придністровського конфлікту / В. Пінцак // Нова політика. – 2002. – № 2. – С. 25–28.

³ Пінцак В. Політика України щодо врегулювання Придністровського конфлікту / В. Пінцак // Віче. – 2008. – № 5–6. – С. 70.

⁴ Там само. – С. 71–72.

(Україна, РФ, ОБСЄ, Молдова та Придністров'я), за результатами якої вдалося відновити процес переговорів на регулярній основі. Після Київської зустрічі у переговорному процесі головну увагу приділяли врегулюванню на основі побудови між Кишиневом та Тирасполем федеративних відносин⁵.

Новий імпульс переговорному процесу з придністровського врегулювання вдалося надати завдяки висуненню Президентом України ініціативи «До врегулювання через демократію» у квітні 2005 р. Зокрема, відновлено переговорний процес та приєднано до переговорного процесу ЄС та США як спостерігачів⁶. Завдяки встановленню наприкінці 2005 р. на кордоні України та Молдови Європейської моніторингової місії (Місія EUBAM) вдалося покращити координацію роботи прикордонних та митних відомств двох країн⁷. Цей проект став результатом активізації нової політичної влади в Україні, яка претендує на роль регіонального лідера та активного поширювача демократичних цінностей у Чорноморсько-Каспійському макрорегіоні.

Президент України В. Ющенко запропонував варіант вирішення придніпровської проблеми на саміті ГУУАМ (Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова, п'ята держава – Узбекистан не була представлена в Кишиневі й оголосила про свій вихід із організації 6 травня), що проводився в Кишиневі 22 квітня 2005 р. Програма налічує 7 пунктів, що містять такі пропозиції:

1. Україна пропонує адміністрації Придністров'я створити необхідні умови в регіоні для розвитку демократії, громадянського суспільства і багатопартійної системи, і виражає свою готовність сприяти цьому процесу.

2. Україна пропонує адміністрації регіону провести в Придністров'ї вільні та демократичні вибори до Верховної ради Придністров'я як представницького органу придністровського регіону Республіки Молдова.

3. Україна закликає ЄС, ОБСЄ, Раду Європи, Російську Федерацію, США та інші демократичні держави разом з Україною брати участь у забезпеченні контролю над проведенням вільних і демократичних виборів до Верховної Ради Придністров'я.

4. Україна підтримує наміри ЄС і США сприяти врегулюванню ситуації в Придністров'ї.

5. Україна виступає за трансформацію діючого формату миротворчої діяльності в регіоні, перетворення її на міжнародний механізм за участі військових і цивільних спостерігачів під керівництвом ОБСЄ і виражає готовність збільшити чисельність власних спостерігачів у Придністров'ї.

⁵ Пінцак В. Політика України у врегулюванні Придністровського конфлікту / В. Пінцак // Нова політика. – 2002. – № 2. – С. 29.

⁶ Неприцький О. А. Придністровський конфлікт: спроби врегулювання на початку ХХІ ст. / О. А. Неприцький // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія : збірник наукових праць. – Вінниця, 2006. – Вип. 10. – С. 345.

⁷ Місія EUBAM в Україні [Електронний ресурс] // Сайт Одеської обласної ради. – Режим доступу : <http://oblrada.odessa.gov.ua/Main.aspx?sect=Page&IDPage=8231&id=462>

6. Україна закликає керівництво Придністров'я допустити міжнародну моніторингову місію з участю українських експертів на підприємства військово-промислового комплексу в регіоні.

7. Україна виражає готовність організувати на своїй території короткострокові моніторингові місії ОБСЄ з метою перевірки переміщення вантажів і людей через україно-молдовську частину державного кордону, що проходить по території Придністровського регіону⁸.

Український план і перші його сім кроків базуються насамперед на основних положеннях Конституції Республіки Молдова. Метою плану є «реінтеграція Молдови на основі єдності території і державної влади, демократизації політичного устрою». На першому етапі Україна пропонувала парламенту Молдови прийняти не пізніше липня 2005 року закон про основні положення статусу Придністров'я і провести не пізніше жовтня–листопада під міжнародним контролем вибори до Верховної Ради Придністров'я. Молдова зобов'язувалася визнати результати цих виборів. За планом України, єдиним суб'єктом міжнародного права повинна залишатися Молдова, а Придністров'я має стати республікою в її складі зі своєю конституцією, символікою, трьома офіційними мовами – молдовською, українською і російською, а також правом встановлювати зовнішні контакти в економічній та гуманітарній сферах. На другому етапі новообрана Верховна Рада Придністров'я делегує своїх представників в комісію парламенту Молдови, яка повинна розробити закон про особливий правовий статус Придністров'я. Третій етап передбачає «повне врегулювання придністровської проблеми, правове забезпечення особливого статусу Придністров'я у складі Молдови». На цьому етапі необхідно розробити договір між Молдовою, Україною і ОБСЄ стосовно гарантій цього статусу. Договір затвердить парламент Молдови, після чого вступить у силу Закон про особливий статус Придністров'я, і Верховна Рада регіону прийме власну конституцію. «План Ющенка» допускав прямі контакти представників світового співтовариства з Придністровською Молдовською Республікою без участі Молдови. Документ не містив вимог виводу російського військового контингенту з території Придністров'я, на чому наполягає Молдова.

Парламент Молдови 10 червня 2005 р. прийняв декларацію, що схвалила план, запропонований Ющенком. Того ж дня зроблено дві заяви, що закликали до демілітаризації придністровської зони і виведення російського військового контингенту й озброєнь та зверталися за допомогою до Ради Європи, ОБСЄ і ЄС за допомогою в демократизації цього регіону⁹.

⁸ *Неприцький О. А.* Придністровський конфлікт: спроби врегулювання на початку ХХІ ст. / О. А. Неприцький // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія : збірник наукових праць. – Вінниця, 2006. – Вип. 10. – С. 345.

⁹ *Неприцький О. А.* Придністровський конфлікт: спроби врегулювання на початку ХХІ ст. / О. А. Неприцький // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія : збірник наукових праць. – Вінниця, 2006. – Вип. 10. – С. 350.

Уже 2 липня 2005 р. парламент Молдови прийняв законопроект про статус Придністров'я. Згідно з документом, російські миротворці повинні були залишити регіон до 31 грудня 2006 року, а Придністров'я позбавляється статусу суверенної держави і входить на правах автономії до складу Молдови. Статус Придністров'я визначений як «адміністративно-територіальне утворення в формі республіки у складі Республіки Молдова». Регіон повинен увійти в єдиний економічний, митний і фінансовий простір Молдови, але він отримає власну конституцію і уряд, сформований Верховною Радою Придністров'я – законодавчим органом, який обиратимуть всенародним голосуванням¹⁰.

Неконструктивна позиція тодішнього керівництва Молдови спричинила чергову паузу у переговорному процесі з придністровського врегулювання, починаючи з лютого 2006 року.

Отже, незважаючи на певні прорахунки у плані Президента України В. А. Ющенка, зокрема, відсутність положення про виведення російських військ і озброєння із території Придністров'я, розпуск військових формувань режиму І. Смирнова, неврегульованість питання проведення демократичних виборів, цей план слугував своєрідною ключовою віхою у розвитку української дипломатії, яку стали позиціонувати на міжнародній арені як регіонального лідера. Пропозиції, визначені у цьому плані, є «дорожньою картою» для подальшого врегулювання Придністровського конфлікту, основою для напрацювання універсального документа, що враховуватиме недоліки попередніх програм і прийде до єдиного компромісу, який влаштуватиме усі сторони конфлікту.

Сьогодні Українська сторона проводить постійні консультації зі сторонами-учасницями у форматі «5+2» з метою пошуку можливих компромісів та якомога скорішого відновлення політичних переговорів щодо статусу Придністров'я (остання зустріч відбулася 1–2 березня 2011 р. у м. Відень)¹¹. Українською стороною декілька разів було запропоновано територію нашої держави як нейтрального майданчика для дискусії.

Україна як одна з держав-гарантів протягом усіх попередніх років декларативно підтримувала територіальну цілісність і державний суверенітет Республіки Молдова. Остаточне врегулювання цієї проблеми для України досить важливе, оскільки його можна розглядати як передумову для швидкого просування нашої держави на шляху до європейської інтеграції. Нова геополітична стратегія України має на меті перетворення України на важливий суб'єкт світової політики, здійснення активної регіональної політики, що на практиці передбачає реалізацію ролі держави-гаранта у врегулюванні Придністровської проблеми.

¹⁰ Неприцький О. А. Придністровський конфлікт: спроби врегулювання на початку XXI ст. / О. А. Неприцький // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія : збірник наукових праць. – Вінниця, 2006. – Вип. 10. – С. 350.

¹¹ Резанова М. Л. Придністровський конфлікт – зміни формату врегулювання [Електронний ресурс] / М. Л. Резанова. – Режим доступу : www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=gpgs5&issue=2005_2

Не такою значною, як у Придністров'ї, є роль України у врегулюванні конфліктів у Нагірному Карабаху та Грузії. Сьогодні можна розглядати два варіанти української участі у врегулюванні конфліктів в Абхазії, Південній Осетії та Нагірному Карабаху: розробка нового плану мирного врегулювання конфліктів та залучення українських миротворців. Позитивний досвід України щодо розробки Плану врегулювання Придністровського конфлікту та оцінки її пропозицій світовим співтовариством мають дати поштовх українським дипломатам, військовим та експертам щодо розробки пропозицій з врегулювання інших конфліктів на території сусідніх країн. Однак Україна отримає дивіденди, підвищить рівень своєї національної безпеки, реалізує свої національні інтереси лише у разі послідовного і постійного запровадження зазначених планів.

Як і у Придністров'ї, перевагою України у врегулюванні конфліктів у Нагірному Карабаху, Абхазії та Південній Осетії може стати її неупередженість. Крім того, посередницьким і миротворчим зусиллям України сприяє позиція керівництва цих держав, які хочуть бачити більш збалансований та об'єктивний підхід у вирішенні конфліктів, зважаючи на постійні звинувачення російської сторони, в том числі й з боку ООН, у втручанні у внутрішні справи цих держав та підтримки сепаратистських рухів.

Для України конфлікт в Абхазії, як і інші етнічні конфлікти на території Грузії, несуть значну небезпеку, оскільки це зачіпає її національні інтереси. Сьогодні Грузія є найперспективнішим партнером України на Південному Кавказі та у Чорноморському регіоні. Упродовж 2000–2001 рр. Україна вже пропонувала свої послуги у посередництві, зокрема, мала бажання надати свою територію для переговорів, чи приєднатися до Групи друзів Генерального секретаря ООН з посередництва у Грузії. Однак українську ініціативу негативно сприйняла абхазька сторона без чіткого пояснення причин.

Зазначимо, що значний внесок у врегулювання конфлікту в Грузії 2008 р. зробила Україна. Зусилля України були спрямовані насамперед на збереження суверенітету Грузії та її територіальної цілісності, а також на відновлення миру в регіоні.

Україна для досягнення зазначених цілей вдалася до відповідних воєнних і політико-дипломатичних заходів. Серед них – надання Україною по лінії воєнно-технічного співробітництва воєнної техніки та озброєнь з метою зміцнення обороноздатності Грузії. Ці системи озброєнь мали переважно оборонне призначення, зокрема, до них належать комплекси протиповітряної оборони сухопутних військ «Бук»¹².

Другим важливим кроком України стало попередження російської сторони про право закрити свої територіальні води для кораблів Чорноморського флоту, які беруть участь у війні проти Грузії і базуються на території України. Застосуванням цих кораблів проти Грузії Росія втягнула Україну в конфлікт, оскільки з її території вони вчинили напад на Грузію та її збройні сили. Це тим

¹² Грузинські акценти українському політикуму [Електронний ресурс] // For.Um. – 2008. – 15 серп. – Режим доступу : <http://ua.for-ua.com/ analytics>.

більше було неприпустимим, оскільки Грузія є членом ГУАМ і Україна в рамках двосторонніх угод несе відповідальність за її безпеку. Отже, Україна, на відміну від ЄС та інших країн, надала реальну воєнну і політико-дипломатичну підтримку збереженню суверенітету й незалежності Грузії.

Іншими важливими умовами негайного припинення війни Україна вважала: врегулювання конфлікту мирними політико-дипломатичними засобами та недопустимість застосування насилля ворогуючими сторонами. Таку позицію офіційно викладено в Заяві МЗС України від 8 серпня 2008 р. У цій Заяві Україна закликала Російську Федерацію вивести свої війська з території Грузії, виявити стриманість у своїх діях та здійснити необхідний вплив на сепаратистський режим Цхінвалі з метою повернення його представників за стіл переговорів. Запорукою успіху таких переговорів, як зазначено в Заяві, мало стати негайне припинення бойових дій, беззастережне підтвердження російською стороною суверенітету й територіальної цілісності Грузії. При цьому Україна висловила готовність зробити свій внесок у миротворчі зусилля міжнародної спільноти з метою досягнення врегулювання конфлікту в Грузії¹³.

Іншим важливим внеском України в зупинення війни та недопущення штурму російськими військами м. Тбілісі був приїзд Президента України Віктора Ющенка разом з Президентами Польщі, Естонії, Литви та Латвії 12 серпня 2008 р. в грузинську столицю. Цей захід солідарності п'яťох країн мав стримуючий ефект щодо реалізації російськими військовими і політиками своїх воєнних планів.

Отже, основні зусилля МЗС та Президента України були спрямовані на припинення бойових дій у зоні грузинсько-російського конфлікту, збереження суверенітету й територіальної цілісності Грузії, а також припинення морської блокади її територіальних вод. Україна, як і вся міжнародна спільнота, засудила вторгнення російських військ у Грузію. Президент України В. Ющенко провів низку консультацій з керівництвом країн ЄС, а також здійснив поїздки в Грузію з президентами Польщі, країн Балтії та Румунії. Відтак Україна налагодила тісну координацію позицій і дій з країнами Балто-Чорноморського регіону, які входять до Європейського Союзу.

Дії українського Уряду в період російсько-грузинської війни були спрямовані на евакуацію українських громадян із зони конфлікту та надання гуманітарної допомоги Грузії загальним обсягом близько 155 тонн, вартістю 8 млн дол. США. Окрім того, згідно з Указом Президента України В. Ющенка, Уряд забезпечив оздоровлення в Україні близько 200 грузинських дітей, які опинилися в зоні конфлікту¹⁴.

Однією з важливих складових формування позиції України щодо російсько-грузинського конфлікту було її узгодження з ЄС, оскільки керівництво країни

¹³ Заява Міністерства закордонних справ України щодо ситуації у Південній Осетії (Грузія) [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/19518.htm

¹⁴ Тельман В. Україна надала допомогу Грузії на 8 млн дол. / В. Тельман // Утро.ua. – 25 серпня, 2009.

вважало за необхідне приєднуватись до заяв Європейського Союзу. Такі консультації Президент України В. Ющенко провів з Верховним головою ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єром Соланою і Президентом головної в ЄС Франції Ніколя Саркозі, а також з президентами окремих країн-членів ЄС¹⁵.

Варіант заміни російського контингенту у Грузії українськими миротворцями є досить проблематичним, оскільки український уряд неодноразово заявляв, що скерує свій контингент лише під егідою ООН. Але Організація Об'єднаних Націй поки що не вважає за потрібне змінювати формат своєї участі, тобто фактично делегувала свої миротворчі повноваження контингенту СНД, залишивши за собою лише моніторингові функції.

До 2010 р. Україна фактично обмежувалася заявами про підтримку територіальної цілісності держав, на території котрих відбуваються етнополітичні конфлікти, беручи участь у місіях ООН та ОБСЄ. Однак така обмежена роль не відповідає інтересам України в регіоні. Участь України може розширитися до статусу офіційного посередника, надання території для проведення переговорів, введення миротворчих сил, запропонування власного миротворчого плану, лобіювання обговорення проблеми невирішених конфліктів у рамках ГУАМ, інших міжнародних організаціях та залучення їх до процесу врегулювання.

Необхідне дещо активніше залучення світового співтовариства до вирішення цих конфліктів, передусім ЄС. Європейський Союз бачиться державам як єдиний чесний посередник. Україна може стати провідником Європейського Союзу, а спільні зусилля, крім того, ще й сприятимуть поглибленню двостороннього співробітництва Україна – ЄС. Розповсюдження досвіду Місії ЄС щодо допомоги на україно-молдовському кордоні (EUBAM), яка знаходиться в Одеському регіоні, сприятиме вирішенню наслідків конфліктогенної ситуації, таких як прикордонна злочинність, контрабанда, нелегальна міграція, корупція на кордоні тощо. Україні необхідно зайняти чітку позицію нейтралітету у цих конфліктах для підвищення рівня довіри з обох конфліктуючих сторін. Однак при цьому необхідно чітко дотримуватися принципів територіальної цілісності, насамперед щодо Грузії та Молдови.

Отже, ситуація з невирішеністю заморожених конфліктів на пострадянському просторі несе в собі як існуючу, так і потенційну загрозу національній безпеці України, і в її силах стати на заваді загостренню конфліктного потенціалу в регіоні. Україна може забезпечити реалізацію своїх національних інтересів та гарантувати свою безпеку лише шляхом поступового залучення до вирішення конфліктів у Придністров'ї, Нагірному Карабаху, Абхазії та Південній Осетії, за умови залучення ширшого кола міжнародного співтовариства, чітко сформульованих посередницьких ініціатив та недопущення загострення етнополітичної ситуації в середині країни.

¹⁵ Грузинські акценти українському політикуму [Електронний ресурс] // For.Um. – 2008. – 15 серп. – Режим доступу : <http://ua.for-ua.com/ analytics>.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про основи національної безпеки України : Закон України. – 2003. – С. 8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=964-15>
2. Гиска Е. План «семи шагів»: Киев предлагает начать с демократизации региона, но этого недостаточно [Электронный ресурс] / Е. Гиска // Независимая Молдова. – Режим доступа : <http://www.nm.md/daily/article/2005/04/26/0105.html>
3. Грузинські акценти українському політикуму [Електронний ресурс] // For.Um. – 2008. – 15 серп. – Режим доступу : <http://ua.for-ua.com/analytics>.
4. Неприцький О. А. Придністровський конфлікт: спроби врегулювання на початку ХХІ ст. / О. А. Неприцький // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія : збірник наукових праць. – Вінниця, 2006. – Вип. 10. – 569 с.
5. Перепелица Г. Н. Конфликт в Приднестровье (причины, прогноз развития и проблемы урегулирования) / Г. Н. Перепелица. – К. : Стилос, 2001. – 156 с.
6. Пінцак В. Політика України у врегулюванні Придністровського конфлікту / В. Пінцак // Нова політика. – 2002. – № 2. – 31 с.
7. Пінцак В. Політика України щодо врегулювання Придністровського конфлікту / В. Пінцак // Віче. – 2008. – № 5–6. – 82 с.
8. Резанова М. Л. Придністровський конфлікт–зміни формату врегулювання: [Електронний ресурс] / М. Л. Резанова. – Режим доступу : www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=gpgs5&issue=2005_2
9. Заява Міністерства закордонних справ України щодо ситуації у Південній Осетії (Грузія) [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/19518.htm
10. Місія ЕВАУМ в Україні [Електронний ресурс] // Сайт Одеської обласної ради. – Режим доступу : <http://oblrada.odessa.gov.ua/Main.aspx?sect=Page&IDPage=8231&id=462->
11. Селіванова І. Придністровський конфлікт: що за цим стоїть? [Електронний ресурс] / І. Селіванова. – Режим доступу : www.nasledie.ru/oboz/N03-4_94/3-4_08.html
12. Тельман В. Україна надала допомогу Грузії на 8 млн дол. / В. Тельман // Утро.ua. – 25 серпня, 2009.

Стаття надійшла до редколегії 25.02.2011

Прийнята до друку 05.04.2011

**UKRAINE'S PARTICIPATION IN THE SOLUTION OF
ETHNOPOLITICAL CONFLICTS IN THE POST – SOVIET SPACE****Olexandr Kuchyk, Oleh Tsebenko***Ivan Franko National University of Lviv,
vul. Universytetska, 1, Lviv, 79000, Ukraine, tel. (032) 272-79-73*

It is described in the article the participation of Ukraine in the solution of ethnopolitical conflicts in the post – soviet space, also this article analyzes the effectiveness of Ukraine's policy in the solution of ethnopolitical conflicts in the post – soviet space.

Keywords: ethnopolitical conflict, ethnos, national relations, separatism, post-soviet space.

**УЧАСТИЕ УКРАИНЫ В УРЕГУЛИРОВАНИИ ЭТНОПОЛИТИЧЕСКИХ
КОНФЛИКТОВ НА ПОСТСОВЕТСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ****Александр Кучик, Олег Цебенко***Львовский национальный университет имени Ивана Франка,
ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000, Украина, тел. (032) 272-79-73*

Рассмотрено участие Украины в урегулировании этнополитических конфликтов на постсоветском пространстве, проанализирована эффективность политики Украины по урегулированию конфликтов на постсоветском пространстве.

Ключевые слова: этнополитический конфликт, этнос, национальные отношения, сепаратизм, постсоветское пространство